

Szűk Balázs

Jancsó Miklós macerái

2000. május 29. és július 8-a között, 34 forgatási nap alatt, napi 10-12 órában, Debrecenben és Mikepércsen: 20 helyszínen, 8-10 fő- és mellékszereplővel, 1200 statisztával forgatta Hajdu Szabolcs első nagyjátékfilmjét/diplomafilmjét, a *Macerás ügyeket* (*Happy days* munka-címen). A forgatás 16. napján volt módom Jancsó Miklós epizódszereplővel egy rövid beszélgetést folytatni a Békás-tó színházi sátrai között, gyönyörű sárga-vörös lampionoktól körülölelve. A Mester, a legtermészetesebben véve a fiatalodás gesztusát, megengedte a tegező disputát:

– Van egy olyan szereped a filmben, miszerint egy színházi meghallgatás is történik, és téged kérnek fel, hogy döntsél: válogass a szereplők között. Hogyan kaptad a felkérést Szabolcstól?

– Előtte már sokat beszélgettünk, találkoztunk. Nem analizáltuk egymást, de egyes filmjeinket sem, egyszerűen tetszett nekem, ami Szabolcsból sugárzott. Sok főiskolás filmjét láttam, és az egyik filmjében (*Kicsimarapagoda*) megjelentem egyszer. Én akkor azt mondtam viccelődve, hogy szegény Gábor Miklós meghalt, nyilván őrá gondolt, de most én vagyok itt helyette.

– A forgatáson mennyit tudsz és kívánsz segíteni?

– Dehogy, nem lehet ebbe beleszólni. Én csak nézője vagyok és kollégája.

– Hogy érzed magad itt a fiatalok és a gyerekek között?

– Nagyon jól, fiatalok között mindig, különösen mikor Szabolcs dolgozik.

– Szabolcsot egy nyilatkozatodban nemzedéke egyik legtehetségesebb tagjának tartod.

– Szubjektíven természetesen. Nagyon sok tehetséges fiatal van manapság. Én Szabolcshoz vonzódok leginkább, ahhoz, amit ő csinál. Az tényleg elég furcsa, és valami egészen új dolog.

– Miben látod Szabolcs furcsa nyelvezetét, különösségét?

– Van benne valami mágikus. Valami olyasmi, ami a valóságon túlemelkedik. Szóval, úgy hat, mintha valóság lenne, de mégsem az. Majdnem olyan, mintha valami furcsa irodalmat olvasnék.

– A szöveg vagy a kép hordozza inkább a mágikusságot?

– A kép főleg, meg, ahogy a képet használja, a furcsa lélegzetszerűen lüktető montázsok. Mintha Fellinit látnék. Angyali szürrealizmus. Szabolcs arról beszél, hogy lehet megnyugtatni a világban levőket. Erre nem vállalkozik senki. Nemcsak itthon, más országokban sem, vagy alig.

– A forgatás nem idézte fel benned a hősi időszakot, a 60-as éveket?

– Hát persze, ilyen banda akkoriban is volt, most is tud lenni, de az ő csapata egészen különös. Nemcsak a gyerekekkel tud bánni, hanem azokkal a kollégákkal, ifjú színészekkel, akikkel filmre álmódja álmait, akik barátai. Ezt nem lehet másképp csinálni, csak ilyen baráti szeretettel.

– **Profizmus ez vagy valami egészen más?**

– Nem tudom, mi az, hogy profizmus. Ha a profizmus az, amit szoktunk látni a mozikban, ez egy másfajta profizmus. Nem lehet másképp csinálni filmet, csak profi módon.

– **Szabolcs színészi pályája mennyire segíti ezt a fajta nagyon nagy érzékenységet?**

– *A Jó éjt, királyfi!* óta ismerem őt, ekkor került be a szakmába. Színészként is jónak tartom. Sajnos nem láttam azt a rendkívüli alakítását, ami Marosvásárhelyen a *Peer Gynt*-ben csinált. Mindenki azt mondja, hogy fantasztikus volt benne. Hogyha időben befejezi a filmet, akkor remélem, a mienkben is „fellép” majd.

– **Szabolcsnak milyen titokzatos szerepet szándéksz?**

– Még azt sem tudom, milyen lesz a film, nem hogy a Szabolcs milyen lesz benne.

– **Hogy látod a ma élő nemzedékek kapcsolatát, viszonyát?**

– Nem tudom, hogy mennyire kell, hogy viszonyban legyenek a nemzedékek. Filmesek egymás közt – ez ma már más, mint valaha volt. Akkoriban sokkal összetartóbb kellett, hogy legyen a szakma, hogy egymást segítsék, főként azokkal szemben, akik a producereket jelentették. Ma nem biztos, hogy ilyen nagy táborra kell alakítani. Ez már nem az a „cserkészlet”, ami azért kellett, hogy a „tábortűz” mellett mindenki tudjon melegedni.

– **Köszönöm, hogy rendelkezésemre álltál ebben a rövid kis pihenő időben. „Boldog napokat” a forgatás további időszakára. Mágikus védelemül...**